

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny – *To się czyta!* dla klasy 1 branżowej szkoły I stopnia. Edycja 2024

Szarą czcionką oznaczono zagadnienia, które stały się fakultatywne po wprowadzeniu zmian w podstawie programowej w 2024 r.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń potrafi:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
2. Podróż w życiu człowieka	- określić temat fragmentu utworu Leszka Kołakowskiego	- wskazać przykładowe cele podróżowania - podać synonimy słowa <i>podróż</i>	- uzasadnić własną opinię o podróżowaniu, stosując odpowiednio dobraną argumentację	- wymienić przykłady negatywnych i pozytywnych doświadczeń, związanych z wędrowką	- omówić motyw podróży w wybranych tekstach kultury
3., 4., 5. Podróże Odyseusza w mitologii greckiej	- określić ramy czasowe starożytności - wyjaśnić pojęcia: <i>mit</i> , <i>mitologia</i> - zrelacjonować treść fragmentu wybranego mitu o Odyseuszu	- wymienić cechy gatunkowe mitu - omówić wybrane przygody Odyseusza - posługiwać się słownikiem frazeologicznym języka polskiego	- wyjaśnić znaczenie wybranych związków frazeologicznych związanych z mitologią - zredagować charakterystykę Odyseusza	- wymienić najważniejszych twórców literatury i sztuki starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu - wskazać najważniejsze cechy sztuki antycznej	- wyszukać motywy mitologiczne w przykładowych utworach literackich, filmowych, w tekstach kultury popularnej
6. Formy i funkcje czasownika	- wskazać znaczenie czasownika jako części mowy - odmieniać czasownik przez osoby, czasy, rodzaje, tryby	- rozróżniać formy osobowe i nieosobowe czasownika - określać formy fleksyjne czasownika	- wskazać w tekście czasowniki dokonane i niedokonane, przechodnie i nieprzechodnie - wyróżniać stronę czynną, bierną i zwrotną czasownika	- określać funkcje czasownika w tekście	- stosować poprawnie konstrukcje ze stroną bierną i czynną czasownika, zależnie od typu tekstu
7. Jakie miejsca odwiedzają współcześni wędrowcy?	- zrelacjonować podróż współczesnego wędrowca – turysty, podróżnika – na podstawie wybranego tekstu	- wskazać cechy bloga jako wypowiedzi internetowej	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i ortograficznym wypowiedź pisemną na temat wymarzonej podróży	- scharakteryzować język i styl wybranych fragmentów bloga na temat podróży	- wskazać i omówić przykładowy tekst kultury autorstwa znanego współczesnego podróżnika

8. Uchodźstwo i emigracja	- zreferować treść reportażu Agaty Diduszko-Zyglewskiej <i>Opowieści imigrantów</i>	- wyjaśnić terminy: <i>reportaż, emigracja, uchodźstwo</i>	- wymienić cechy reportażu jako gatunku z pogranicza literatury i dziennikarstwa	- rozróżnić rodzaje reportażu: społeczno-obyczajowy, wojenny, sportowy, podróżniczy	- podać przykłady różnych rodzajów reportażu - uzasadnić swoją opinię na temat nadawania statusu uchodźcy
9. Wyprawy bohaterów powieści fantasy	- wskazać elementy świata przedstawionego w utworze George'a R.R. Martina	- wskazać cechy gatunkowe literatury fantasy na podstawie fragmentu <i>Tańca ze smokami</i>	- zredagować opowiadanie o dalszych przygodach bohatera utworu George'a R.R. Martina	- wymienić elementy magiczne, legendarne i baśniowe w dowolnym utworze fantasy	- podać przykłady utworów z gatunku fantasy, omówić wybrany utwór literacki, film lub serial
10. Długa podróż – pisownia wyrazów z ó, u, ż, rz	- przedstawić podstawowe zasady poprawnej pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- przestrzegać w wypowiedziach pisemnych zasad pisowni wyrazów z ó, u, ż, rz	- wyjaśnić i stosować reguły pisowni wybranych zakończeń czasowników i rzeczowników	- utworzyć słowniczek zawierający słownictwo fachowe spotykane w zawodzie z zastosowaniem u, ó, ż, rz	- wyjaśnić, dlaczego twórcy wybranych utworów literackich zapisują niektóre wyrazy niezgodnie z regułami ortograficznymi
11. Podróże kosmiczne w filmach	- wyjaśnić termin <i>fantastyka naukowa</i>	- wymienić cechy gatunkowe utworów fantastycznonaukowych	- podać przykłady fantastycznonaukowych utworów literackich, filmów, seriali i gier komputerowych	- omówić motyw podróży kosmicznej w przykładowych filmach	- określić wpływ rozwoju techniki i nauki na jednostkę i społeczeństwo w wybranych utworach fantastycznonaukowych
12., 13. Podsumowanie – podróż w kulturze	- wymienić przykładowy utwór literacki, w którym pojawia się motyw podróży - wyjaśnić terminy: <i>mit, referat</i> - podać przykładowych bohaterów mitów greckich	- uzasadnić, że mity ukazują wierzenia starożytnych Greków - wymienić cechy referatu jako formy wypowiedzi	- przedstawić postać Odyseusza jako mitologicznego tułacza - przygotować plan referatu na temat podróży w filmie i literaturze	- wskazać różne cele i motywacje podróżowania - zredagować referat na wybrany temat	- przedstawić referat w formie prezentacji multimedialnej z zastosowaniem zasad dobrej prezentacji
14., 15. Formy i funkcje rzeczownika i przymiotnika	- określać rzeczowniki i przymiotniki jako odmienne części mowy - odmieniać przymiotniki przez przypadki i rodzaje	- wskazać formę fleksyjną rzeczowników i przymiotników w tekście - stopniować przymiotniki - wyróżniać rzeczowniki pospolite i własne	- określić związek rzeczownika z przymiotnikiem jako związek zgody - wyróżnić związki zgody w zdaniu	- poprawnie odmieniać nazwiska - podać przykłady rzeczowników występujących tylko w liczbie pojedynczej lub tylko w liczbie mnogiej	- wyjaśnić i stosować zasady pisowni rzeczowników odczasownikowych, w tym nazw czynności wykonywanych w zawodzie

16. Problemy wieku dorastania	- zrelacjonować wydarzenia ukazane we fragmencie powieści <i>Jedynaczka</i> Andrzeja Klawittera i wymienić elementy świata przedstawionego utworu, w tym bohaterów	- posługiwać się terminami: <i>narracja, narrator, narracja pierwszoosobowa, narracja trzecioosobowa</i>	- wskazać problemy dorastania przedstawione w powieści Andrzeja Klawittera - określić typ narracji w przykładowym utworze literackim	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych reprezentujących slang młodzieżowy	- wskazać przykłady wydarzeń z okresu II wojny światowej, zakłamywanych w okresie PRL-u
17., 18. Ludzki los w mitologii greckiej	- zreferować treść fragmentu <i>Mitologii</i> Jana Parandowskiego (<i>Bóstwa doli i spraw ludzkich</i>)	- określić Mojry jako boginie przeznaczenia w mitologii greckiej	- wyjaśnić pojęcie <i>fatum</i> - przedstawić wpływ bóstw na ludzkie losy według mitologii greckiej - na podstawie mitu o Mojrach	- porównać opis Mojr w mitach oraz samodzielnie odszukanych źródłach	- wyjaśnić, dlaczego wiara w Mojry przetrwała w greckiej tradycji ludowej i stała się jej częścią
19. O przenikaniu się przeszłości i teraźniejszości	- poprawnie posługiwać się terminami: <i>fabuła, wątek</i>	- rozpoznać fabułę i wątek główny we fragmencie powieści Josteina Gaardera <i>Dziewczyna z pomarańczami</i>	- stworzyć wypowiedź: opis przedmiotu – pamiętki rodzinnej	- zebrać związki frazeologiczne ze słowem <i>czas</i> i wyjaśnić ich znaczenie	- wykazać znaczenie fotografii i filmów dla ludzkiej pamięci, emocji i przeżywania czasu – na wybranych przykładach
20., 21. Utrata jako doświadczenie łączące ludzi w Iliadzie Homera	- określić tematykę i wymienić głównych bohaterów <i>Iliady</i> Homera	- wyjaśnić termin <i>epos</i> - omówić wybrany wątek <i>Iliady</i> Homera na podstawie fragmentów <i>Pieśni XXIV</i>	- wskazać cechy gatunkowe eposu - uzasadnić, że <i>Iliada</i> Homera jest eposem, na podstawie wybranych cech utworu	- odszukać w różnych źródłach i przedstawić informacje na temat Troi i wojny trojańskiej - podać przykłady porównań homeryckich	- uzasadnić na podstawie <i>Iliady</i> i innych utworów, że utrata najbliższych stanowi uniwersalne ludzkie doświadczenie
22. Gry z czasem w fantastyce naukowej	- zrelacjonować wydarzenia opisane w poznanych fragmentach <i>Dzienników gwiazdowych</i> Stanisława Lema	- uzasadnić, że <i>Dzienniki gwiazdowe</i> to przykład literatury fantastycznonaukowej	- wskazać przykład książki, filmu lub gry, których bohaterowie podróżują w czasie	- omówić motyw podróży w czasie w dowolnych utworach literackich, filmach, grach komputerowych	- stworzyć poprawną pod względem stylistycznym i językowym wypowiedź: opowiadanie na temat pętli czasu
23. Podsumowanie – człowiek i tajemnice czasu	- wymienić poznane utwory, w których pojawił się motyw czasu, i określić ich tematykę	- wyjaśnić terminy: <i>narracja, narrator, fabuła, wątek, epos</i>	- wskazać utwory, w których wykorzystano motywy przemijania, utraty bliskich oraz przeznaczenia	- omówić związek człowieka i czasu w przykładowych utworach literackich i filmach	- określić, jak przeszłość może być obecna w teraźniejszości na podstawie wspomnień, fotografii i filmu

24. Formy i funkcje liczebnika i zaimka	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać liczebniki i zaimki oraz podać przykłady tych części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżniać rodzaje liczebników: główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe, nieokreślone 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżniać rodzaje zaimków: rzeczowne, przymiotne, liczebne, przysłówkowe - poprawnie odmieniać liczebniki wielowyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> - określać formę fleksyjną zaimków i liczebników w tekście - stosować w wypowiedziach poprawne formy liczebników i zaimków 	<ul style="list-style-type: none"> - określać funkcje zaimków i liczebników w zdaniach
25. Człowiek przed trudnym wyborem	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Igrzyska śmierci</i>: czas, miejsce, bohaterów, fabułę 	<ul style="list-style-type: none"> - zrelacjonować przebieg wydarzeń we fragmencie powieści <i>Igrzyska śmierci</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>argument</i> - ocenić decyzję bohaterki <i>Igrzysk śmierci</i>: poświęcenie siebie dla najbliższych 	<ul style="list-style-type: none"> - sformułować i stosować argumenty w wypowiedzi pisemnej lub dyskusji na temat: <i>Dlaczego ludzie walczą ze sobą?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady utworów literackich i filmowych dotyczących okrucieństwa władzy oraz przemocy i jej skutków
26., 27., 28. Konflikt wartości w <i>Antygonie</i> Sofoklesa	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić przebieg najważniejszych wydarzeń w tragedii Sofoklesa <i>Antyгона</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować głównych bohaterów utworu Sofoklesa: Antygonę i Kreona - wyjaśnić terminy: <i>dramat, tragedia antyczna, rozprawka</i> - określić <i>Antygonę</i> jako tragedię antyczną 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać cechy tragedii antycznej: jedność miejsca, czasu i akcji, budowę, rolę chóru, konflikt tragiczny - przygotować plan rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżnić racje Kreona i racje Antygony oraz określić konflikt wartości prowadzący do tragicznego finału - napisać rozprawkę na temat sporu Kreona i Antygony 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować wypowiedź pisemną lub ustną na temat konsekwencji postawy wierności własnym poglądom i uzasadnić opinię dowolnymi przykładami literackimi
29. W teatrze starożytnym i współczesnym	<ul style="list-style-type: none"> - określić miejsce i epokę powstania teatru europejskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, czym zajmuje się reżyser - wskazać obrzędy dionizyjskie jako początki teatru i dramatu w starożytnej Grecji 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie posługiwać się terminem <i>inscenizacja</i> - opisać wygląd starożytnych budowli teatralnych, posługując się terminami: <i>theatron, orchestra, skene, proskenion</i> - podać cechy charakterystyczne współczesnego teatru 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić podobieństwa i różnice pomiędzy starożytnym teatrem greckim a teatrem współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować prezentację multimedialną o teatrze starożytnym, posługując się różnymi źródłami wiedzy

30. Człowiek i jego dążenia	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać, że Wisława Szymborska jest laureatką Literackiej Nagrody Nobla - wyjaśnić termin <i>podmiot liryczny</i> - określić temat wiersza <i>Sto pociech</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić ludzkie dążenia, potrzeby i słabości wskazane przez podmiot liryczny utworu Wisławy Szymborskiej <i>Sto pociech</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określić stosunek podmiotu lirycznego wiersza <i>Sto pociech</i> do pragnień i słabości człowieka - wyjaśnić tytuł wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>ironia</i> i wyodrębnić elementy ironiczne w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> - dokonać samodzielnej interpretacji wiersza <i>Sto pociech</i>
31. Opowieść o wygnaniu z raju w Księdze Rodzaju	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić terminy: <i>Stary Testament, Biblia, Księga Rodzaju, Genesis</i> - zakwalifikować Biblię jako dzieło z okresu starożytności 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić przykładową opowieść z Księgi Rodzaju - wymienić przyczyny i skutki złamania boskiego zakazu przez Adama i Ewę 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować Księgę Rodzaju jako symboliczną opowieść o początkach świata i ludzkości - korzystać ze słownika frazeologicznego - wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych związanych z Biblią 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać relacje człowieka z Bogiem w Księdze Rodzaju - omówić budowę tekstu biblijnego - wskazać znaczenie Biblii dla wyznawców judaizmu i chrześcijaństwa 	<ul style="list-style-type: none"> - analizować wybrany obraz nawiązujący do opowieści o wygnaniu z raju
32. Pochwała ludzkiej zaradności i siły (o filmie <i>Marsjanin</i>)	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić terminy: <i>recenzja, film fantastycznonaukowy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić losy bohatera <i>Marsjanina</i> na podstawie przykładowych recenzji lub filmu Ridleya Scotta 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić cechy recenzji jako gatunku publicystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - sformułować własną ocenę filmu <i>Marsjanin</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać i przedstawić informacje o wybranym filmie science fiction Ridleya Scotta, ukazującym wizję przyszłości
33. Podsumowanie – konflikty i ludzkie dążenia	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady dzieł literatury starożytnej: <i>Biblia, Antygona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - opisać ludzkie pragnienia i dążenia na podstawie wybranych utworów, w tym tragedii Sofoklesa 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić, że <i>Antygona</i> jest dramatem antycznym 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić, na czym polega konflikt wartości w przykładowych utworach, w tym w <i>Antygonie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać przykłady ironii w codziennym języku lub dowolnym utworze literackim
34., 35. Nieodmienne części mowy i ich znaczenie	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić nieodmienne części mowy 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać nieodmienne części mowy w przykładowym tekście - wyróżnić przymek i wyrażenie przymikowe w tekście - stopniować przysłówki - wyszukać wyrażenia przymikowe w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnić spójniki współrzędne i podrzędne - określać funkcje przymików, spójników i wykrzykników w wypowiedzeniach 	<ul style="list-style-type: none"> - stosować zasady poprawnej pisowni partykuł - stworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży 	<ul style="list-style-type: none"> - określić funkcje znaczeniowe partykuł w tekście - podać przykłady wyrazów, które stanowią różne części mowy w różnych zdaniach

36. Młodzi ludzie wobec cierpienia i śmierci	- wyjaśnić termin <i>motyw</i>	- zrelacjonować treść fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i>	- nazwać emocje bohaterów fragmentu powieści <i>Drugie bicie serca</i> - podać przykłady motywów wędrownych	- omówić motyw cierpienia i śmierci w fragmencie powieści <i>Drugie bicie serca</i> - porównać dawne i współczesne obrzędy pogrzebowe	- wskazać sposoby osvajania cierpienia i śmierci w religii, sztuce, mediach
37. Hiob – człowiek cierpiący	- zrelacjonować treść fragmentów <i>Księgi Hioba</i>	- scharakteryzować <i>Księgę Hioba</i> jako przykład tekstu biblijnego	- omówić postawę Hioba wobec nieszczęścia - scharakteryzować Hioba jako człowieka cierpiącego	- wyjaśnić znaczenie związków frazeologicznych, związanych z Hiobem	- omówić motyw niezawinionego nieszczęścia w wybranych utworach literackich i filmowych
38. Komiczne wyobrażenie śmierci	- wskazać bohaterów fragmentu powieści <i>Mort</i> i omówić jego treść	- wyjaśnić termin <i>komizm</i>	- omówić komiczny sposób przedstawienia śmierci we fragmencie powieści fantasy Terry’ego Pratchetta	- rozróżnić komizm sytuacyjny, językowy i komizm postaci	- podać przykłady zastosowania różnych rodzajów komizmu w wybranych utworach literackich i filmowych
39., 40. Śmierć w życiu średniowiecznego człowieka	- określ <i>Rozmowę Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> jako przykład literatury średniowiecznej - wskazać ramy czasowe średniowiecza	- określ tematykę <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić termin <i>archaizm</i>	- wymienić najważniejsze cechy kultury i sztuki średniowiecznej - wskazać motywy typowe dla średniowiecza w <i>Rozmowie Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wyjaśnić terminy: <i>teocentryzm, uniwersalizm</i>	- omówić średniowieczną wizję świata i człowieka na podstawie <i>Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> - wskazać przykłady archaizmów w wierszu i wyjaśnić ich znaczenie	- omówić na wybranych przykładach motyw <i>danse macabre</i> w poezji lub malarstwie
41. Śmierć i życie we współczesnym serialu	- wyjaśnić, co to jest serial - podać przykład serialu lub filmu poruszającego temat śmierci	- określ tematykę serialu <i>Sześć stóp pod ziemią</i> i wymienić jego bohaterów	- wymienić zalety serialu opisane w recenzji Nikodema Pankowiaka	- uzasadnić, dlaczego serial <i>Sześć stóp pod ziemią</i> został uznany za przełomowy w historii telewizji	- omówić motyw śmierci w wybranych współczesnych serialach i filmach
42. Podsumowanie – człowiek wobec cierpienia i śmierci	- wymienić przykładowe utwory poruszające temat śmierci	- scharakteryzować postawę Hioba wobec cierpienia	- omówić motyw śmierci w <i>Rozmowach Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> i poznanych utworach współczesnych	- wskazać różne postawy człowieka wobec cierpienia i śmierci w wybranych utworach literackich i filmowych	- uzasadnić, że religia i sztuka stanowią próbę wyjaśnienia sensu cierpienia i śmierci

43., 44. Zdania pojedyncze w tekstach	<ul style="list-style-type: none"> - rozróżniać zdania i równoważniki zdania, zdania pojedyncze i złożone 	<ul style="list-style-type: none"> - wyszukać główne części zdania w zdaniu pojedynczym - rozpoznać orzeczenie czasownikowe i imienne 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżniać rodzaje zdań ze względu na cel wypowiedzenia - wskazać w tekście zdania bezpodmiotowe 	<ul style="list-style-type: none"> - tworzyć instrukcję obsługi wybranego urządzenia używanego w danej branży z zastosowaniem zdań rozkazujących 	<ul style="list-style-type: none"> - określać funkcje zdań pojedynczych w tekście
45. Młodzi ludzie wobec zasad i wzorców	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>powieść science fiction</i> - omówić treść fragmentu powieści <i>Niezgodna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać elementy świata przedstawionego w powieści <i>Niezgodna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - uzasadnić, że <i>Niezgodna</i> stanowi przykład powieści science fiction 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować podział społeczeństwa w powieści <i>Niezgodna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić trudne decyzje młodych ludzi dotyczące wyboru wartości w wybranych utworach literackich i filmowych
46. Średniowieczny obraz świata w Bogurodzicy	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>pieśń religijna</i> - określić <i>Bogurodzicę</i> jako najstarszą polską pieśń religijną 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać podmiot liryczny i odbiorcę utworu - przedstawić prośby podmiotu lirycznego w <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić średniowieczny obraz świata w <i>Bogurodzicy</i> - określić relacje człowieka i Boga w <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśniać archaizmy w <i>Bogurodzicy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - zredagować notatkę dotyczącą <i>Bogurodzicy</i> jako jednego z najcenniejszych zabytków języka polskiego, wykorzystując różne źródła informacji
47. Średniowieczny wzór rycerza	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>epos rycerski</i> - opowiedzieć treść fragmentów <i>Pieśni o Rolandzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać elementy świata przedstawionego w <i>Pieśni o Rolandzie</i> - wymienić cechy eposu rycerskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować Rolanda jako ideał średniowiecznego rycerza 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać wartości ważne dla bohatera eposu <i>Pieśń o Rolandzie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować prezentację multimedialną dotyczącą wzorców osobowych w literaturze i kulturze średniowiecza
48. Rycerski honor – pisownia wyrazów z h i ch	<ul style="list-style-type: none"> - podać reguły ortograficzne pisowni <i>h, ch</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - stworzyć zgrubienia, w których wystąpi <i>ch</i> - wyjaśnić pisownię wyrazów z <i>h</i> przez utworzenie zdrobnień 	<ul style="list-style-type: none"> - stosować poprawną pisownię <i>h, ch</i> w wyrazach pochodzących z łaciny i greki 	<ul style="list-style-type: none"> - utworzyć słowniczek wyrazów z <i>ó, u, rz, ż, h, ch</i>, związanych z zawodem lub branżą 	<ul style="list-style-type: none"> - wykazać, że ujednolicenie <i>u i ó, ż i rz, ch i h</i> nie uprości pisowni
49. Wzorce rycerskie w ujęciu komicznym	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznać elementy świata przedstawionego w opowiadaniu Andrzeja Sapkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - odszukać cechy średniowiecznego rycerza u Eycka z Denesle, bohatera opowiadania <i>Granica możliwości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać motywy baśniowe w opowiadaniu fantasy <i>Granica możliwości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić komiczny sposób przedstawienia średniowiecznych wątków i wzorców w utworze Andrzeja Sapkowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - scharakteryzować postać wybranego rycerza występującego we współczesnym utworze literackim, filmowym, grze komputerowej

50., 51. Dobry obywatel według Jana Kochanowskiego	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić podstawowe informacje o epoce renesansu: czas trwania, tematykę literatury renesansowej, najważniejszych twórców 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić treść <i>Pieśni V z Ksiąg wtórych</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić cechy gatunkowe pieśni - określić wzorzec dobrego obywatela w utworze Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać środki artystyczne w <i>Pieśni V</i>: epitety, porównania, pytanie retoryczne i określić ich funkcje w utworze - wyjaśnić, czym jest ironia, i wskazać fragmenty <i>Pieśni</i>, w których została zastosowana 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenić obywatelską postawę w sytuacji zagrożenia kraju na podstawie <i>Pieśni V z Ksiąg wtórych</i> oraz wybranych utworów
52. Dawne i współczesne pojmowanie patriotyzmu	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnić termin <i>patriotyzm</i> - streścić treść wywiadu z Agnieszką Durską <i>Polski patriotyzm współczesny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić współczesne i dawne pojmowanie patriotyzmu w opinii Agnieszki Durskiej 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić gatunki publicystyczne - wskazać cechy wywiadu jako gatunku publicystycznego 	<ul style="list-style-type: none"> - podać przykłady współczesnego patriotyzmu na podstawie wybranego tekstu publicystycznego oraz doświadczeń z życia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> - opracować pytania do wywiadu na temat patriotyzmu z wybraną osobą – politykiem, twórcą, działaczem społecznym
53. Renesansowa wizja szczęśliwego życia	<ul style="list-style-type: none"> - przedstawić tematykę <i>Pieśni IX z Ksiąg pierwszych</i> Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - określić postawę podmiotu lirycznego <i>Pieśni IX</i> wobec życia 	<ul style="list-style-type: none"> - omówić renesansowe zasady szczęśliwego życia w <i>Pieśni IX z Ksiąg pierwszych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - określić funkcje środków artystycznych w utworze Jana Kochanowskiego 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać odwołania do epikureizmu i stoicyzmu w <i>Pieśni IX</i> Jana Kochanowskiego
54. Podsumowanie – wzorce i zasady	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić poznane utwory średniowieczne i renesansowe oraz określić ich tematykę 	<ul style="list-style-type: none"> - wskazać wzory osobowe w literaturze średniowiecza i renesansu: rycerza, władcę, świętego, obywatela, patriotę 	<ul style="list-style-type: none"> - określić cechy gatunkowe pieśni, eposu rycerskiego na podstawie poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> - wymienić podstawowe różnice pomiędzy kulturą średniowieczną a renesansową 	<ul style="list-style-type: none"> - przygotować prezentację na temat sztuki średniowiecznej lub renesansowej
55., 56. Zdania złożone w tekstach	<ul style="list-style-type: none"> - odróżniać zdania złożone od zdań pojedynczych - wyróżniać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> - określać rodzaje zdań złożonych współrzędnie: łączne, rozłączne, przeciwstawne, wynikowe - rozróżniać spójnikowe i bezspójnikowe połączenia zdań składowych w zdaniach złożonych współrzędnie 	<ul style="list-style-type: none"> - określać rodzaje zdań złożonych podrzędnie: podmiotowe, orzecznikowe, przydawkowe, dopełnieniowe, okolicznikowe 	<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosować zasady interpunkcji w zdaniach złożonych - wyróżniać w tekście różne rodzaje zdań podrzędnie i współrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> - wyróżniać w tekście zdania wielokrotnie złożone i analizować ich budowę

57. O tym, jak rodzi się miłość	- przedstawić tematykę fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- określić uczucia bohatera fragmentu powieści <i>Chemia naszych serc</i>	- wyjaśnić znaczenie sentencji dotyczących miłości	- podać przykłady literackich, filmowych, muzycznych utworów o miłości	- wskazać literackie i filmowe przykłady różnych rodzajów miłości, w tym miłości romantycznej
58., 59. Dzieje Romea i Julii	- omówić losy bohaterów tragedii Williama Szekspira	- wyjaśnić terminy: <i>dramat, tragedia</i>	- uzasadnić, dlaczego uczucie Romea i Julii stanowi wzór miłości	- wymienić cechy gatunkowe tragedii szekspirowskiej	- przedstawić sposoby wykorzystania motywu miłości Romea i Julii we współczesnej kulturze: literaturze, kinie, muzyce
60. Związki i nowe technologie	- wskazać tematykę serialu <i>Black Mirror</i>	- omówić wpływ nowych technologii na relacje międzyludzkie w serialu <i>Black Mirror</i> - wyjaśnić terminy: <i>serial, recenzja, wywiad</i>	- przedstawić zagrożenia i korzyści związane z rozwojem technologii ukazane w serialu <i>Black Mirror</i>	- określić stosunek współczesnych ludzi do nowych technologii w opinii twórców serialu	- wskazać przykłady tekstów kultury podejmujących temat wpływu nowoczesnych technologii na emocje i postawy ludzkie
61., 62. Niepokoje człowieka baroku	- określić <i>Sonet V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego jako przykład literatury barokowej	- przedstawić podstawowe informacje o baroku: czas trwania, tematykę literatury barokowej, najważniejszych twórców, cechy teatru i sztuki baroku	- przedstawić obraz człowieka rozdartego w <i>Sonecie V</i> Mikołaja Sępa Szarzyńskiego - wyjaśnić tytuł sonetu Mikołaja Sępa Szarzyńskiego	- wyjaśnić terminy: <i>sonet, antyteza</i> - wymienić cechy gatunkowe sonetu	- określić funkcje środków artystycznych w sonecie Mikołaja Sępa Szarzyńskiego
63. Miłość według Jana Andrzeja Morsztyna	- omówić tematykę wiersza <i>Cuda miłości</i> Jana Andrzeja Morsztyna	- określić sytuację podmiotu lirycznego wiersza <i>Cuda miłości</i>	- wskazać sprzeczności uczuć w wierszu <i>Cuda miłości</i> - uzasadnić, że sonet Jana Andrzeja Morsztyna stanowi przykład literatury barokowej	- wyjaśnić termin <i>koncept</i> - wyszukać barokowe koncepty w sonecie Jana Andrzeja Morsztyna - wyjaśnić rolę środków artystycznych w sonecie J.A. Morsztyna	- zinterpretować dowolny wiersz Jana Andrzeja Morsztyna poświęcony miłości
64., 65. Relacje międzyludzkie w komedii Moliera <i>Skąpiec</i>	- wskazać czas i miejsce akcji, bohaterów oraz wydarzenia w <i>Skąpcu</i> Moliera	- wyjaśnić terminy: <i>komedia, komizm</i> - określić <i>Skąpca</i> Moliera jako przykład literatury barokowej	- scharakteryzować Harpagona, bohatera komedii Moliera	- omówić skutki miłości do pieniędzy dla Harpagona i jego rodziny	- przygotować informacje o teatrze epoki baroku oraz wybranych utworach Moliera

66. Podsumowanie – różne obrazy miłości	- przedstawić podstawowe informacje o literaturze i sztuce epoki renesansu i baroku	- omówić motyw miłości w poznanych utworach Mikołaja Sępa Szarzyńskiego, Jana Andrzeja Morsztyna i Moliera	- przedstawić cechy gatunkowe tragedii, komedii, sonetu na wybranych przykładach - stworzyć opis dzieła sztuki	- scharakteryzować barokową poezję dworską na przykładzie wybranych wierszy Jana Andrzeja Morsztyna	- przedstawić obraz miłości w różnych tekstach kultury renesansowej, barokowej i współczesnej
67. Wyrazy niesamodzielne i wyrazy poza związkami w zdaniu	- wyróżniać przyimki i spójniki jako wyrazy niesamodzielne	- wykazać wpływ przyimka na formę wyrazu tworzącego wyrażenie przyimkowe - wymienić cechy podania jako użytkowej formy wypowiedzi	- wskazać w tekście wyrazy poza związkami w zdaniu - napisać podanie	- wymienić funkcje zaimka <i>się</i> w połączeniu z czasownikiem	- stosować zasady interpunkcji w zdaniach zawierających wyrazy poza związkami
68. Co daje człowiekowi kontakt z naturą?	- przedstawić tematykę fragmentu utworu Lindy Olsson <i>Niech wieje dobry wiatr</i>	- omówić związek człowieka z przyrodą we fragmencie utworu Lindy Olsson	- przygotować opis krajobrazu	- wskazać radość i przyjemność jako ważne wartości w filozofii Epikura i filozofii hedonistycznej	- wskazać różne źródła radości życia w wybranych tekstach kultury
69. Relacja człowieka i oswojonego zwierzęcia	- określić <i>Pamiętniki</i> Jana Chryzostoma Paska jako przykład literatury barokowej	- omówić relacje człowieka i zwierzęcia we fragmencie <i>Pamiętników</i> Jana Chryzostoma Paska - wskazać cechy gatunkowe pamiętnika	- uzasadnić, że dzieło Jana Chryzostoma Paska stanowi obraz życia polskiej szlachty w okresie baroku - stworzyć wypowiedź: zapis z pamiętnika	- wskazać archaizmy i makaronizmy w <i>Pamiętnikach</i> Jana Chryzostoma Paska	- wymienić dzieła, których autorzy inspirowali się <i>Pamiętnikami</i> Jana Chryzostoma Paska
70. Różne wizje szczęścia	- omówić wyobrażenia młodych ludzi o szczęściu we fragmencie utworu Ewy Nowak <i>Yellow Bahama w prążki</i>	- wskazać cechy rozprawki jako formy wypowiedzi	- napisać rozprawkę na temat marzeń o życiu w luksusie	- wskazać przykładowe wizje szczęścia w różnych tekstach kultury	- zgromadzić i przedstawić informacje o różnych sposobach spędzania wolnego czasu przez Polaków, z wykorzystaniem wybranych źródeł
71. Konsumpcyjny styl życia	- opisać tematykę fragmentu powieści Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	- określić postawy młodych ludzi wobec kultu posiadania i bogacenia się w utworze Ewy Banieckiej	- wskazać przykłady slangu młodzieżowego w tekście Ewy Banieckiej	- przedstawić wartości, ważne dla bohaterów utworu Ewy Banieckiej <i>Rok wieloryba</i>	- podać przykłady tekstów kultury ukazujących rezygnację z konsumpcyjnego stylu życia

<p>72. O przyjaźni i przyjemności z życia</p>	<p>- określić problematykę filmu <i>Nietykalni</i></p>	<p>- scharakteryzować głównych bohaterów filmu <i>Nietykalni</i> - wskazać cechy recenzji</p>	<p>- odróżniać informacje od opinii w recenzji filmu <i>Nietykalni</i></p>	<p>- wyjaśnić tytuł filmu <i>Nietykalni</i></p>	<p>- przedstawić przykładowe teksty kultury: filmy, seriale, utwory literackie, których bohaterami są osoby z niepełnosprawnością</p>
<p>73., 74. Budowa słowotwórcza wyrazów</p>	<p>- wyjaśnić terminy: <i>wyraz podstawowy, wyrazy pochodne, wyrazy pokrewne, rodzina wyrazów</i></p>	<p>- wskazywać wyrazy podstawowe i pochodne - tworzyć rodziny wyrazów - wyróżniać temat słowotwórczy i formant w wyrazie pochodnym</p>	<p>- rozróżniać rodzaje formantów – przedrostek i przyrostek</p>	<p>- określać znaczenie różnych konstrukcji słowotwórczych w tekście</p>	<p>- analizować budowę słowotwórczą wyrazów związanych z zawodem lub branżą</p>
<p>75. Podsumowanie – odmiany radości, wizje szczęścia Powtórzenie wiadomości – od starożytności do baroku</p>	<p>- przedstawić podstawowe informacje o okresach kultury europejskiej – starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku</p>	<p>- wskazać najważniejsze tematy podejmowane w utworach z czasów starożytnej Grecji, średniowiecza, renesansu i baroku - wymienić gatunki literackie reprezentatywne dla różnych epok</p>	<p>- omówić różne obrazy radości i przyjemności w wybranych tekstach kultury</p>	<p>- określić wzorce osobowe dominujące w poznanych okresach kultury</p>	<p>- zaprezentować najważniejsze cechy sztuki wybranego okresu kultury na dowolnych przykładach</p>

Autorka: Krystyna Brząkalik